

Kauteler imod. Jeg har ogsaa forstaaet, at Udvalgets Tanke i det væsentlige er rettet paa, at man ikke maa lægge for snævre Baand paa vedkommendes Udnyttelse af Jorden, man ønsker, at han skal have ret fri Hænder, og mener, at det f. Eks. er urimeligt at forbyde ham at drive hele Lødden som Havelod, naar han tror, det kunde betale sig for ham. Dette sympatiserer jeg fuldkomment med, og jeg tror derfor ogsaa, at det ikke vil blive særlig vanskeligt at finde en Form, der kan tilfredsstille baade det ærede Udvalg og mig. Ganske at give Slip paa enhver som helst Bestemmelse om, at disse Husmandsbrug bør vedblive at eksistere som Husmandsbrug, vilde jeg dog nære nogen Betænkelighed ved.

Af ny Ændringsforslag findes der dernæst Nr. 6, der foreslaar i § 10 at indskyde „dog efter mulig paahvilende Arvefæsteafgift“. Der staar nemlig i § 10, at for det af Statskassen ydede Laan gives der første Prioritet i Ejendommen, og der tilføjes altsaa her, at Statens første Prioritet maa komme efter mulig paahvilende Arvefæsteafgift. Dette Spørgsmaal om Arvefæsteafgift har været under Forhandling i Kommissionen, men man kom ikke til noget endeligt Resultat om, hvad der burde gøres paa dette Omraade. Man gik, saa vidt jeg erindrer, ud fra, at det heldigste vilde være, om Jord med Arvefæsteafgift ikke kom ind under Loven. Dette vil man dog næppe kunne fastholde. I saa Henseende maatte man da først have oplyst, paa hvor mange Jorder der hviler Arvefæsteafgift, jeg regner imidlertid, at der hviler Arvefæsteafgift paa et saa stort Areal her i Landet, at det sikkert vilde indskrænke Lovens Virksomhed ret betydeligt, hvis Jorder med Arvefæsteafgift ikke kom ind under Loven. Og naar man altsaa gaar ud fra, at Loven ogsaa omfatter Jord med Arvefæsteafgift, er det ganske korrekt, at det ærede Udvalg her har indsat en Bestemmelse, som nærmere fastsætter Rækkefølgen af Arvefæsteafgiften og Statens Prioritet. Men jeg kan dog ikke lade være at henlede det meget ærede Tings Opmærksomhed paa, at dette kan medføre visse Vanskeligheder, og at Spørgsmaalet i alt Fald nærmere maa klares. Jeg mener da, at det bør klares i § 9, hvor der staar, at der skal udbetales et Laan til Landarbejderen af $\frac{4}{5}$ eller, som det ærede Udvalg mener, $\frac{9}{10}$ af Ejendommens Laanværdi. Jeg maatte maaske her indskyde den Bemærkning til det ærede Udvalg, at der ikke er kommet noget Ændringsforslag

til § 9, der ogsaa har Bestemmelsen om $\frac{4}{5}$, saa at der altsaa vedblivende vilde staa $\frac{4}{5}$. Jeg gaar ud fra, at Udvalget kun ved en Forglemmelse har ladet det blive staaende, og det kan jo let rettes, det er blot en Redaktionsændring. Det maa saa nærmere fastsættes, hvad der menes med Laanværdien, thi jeg tror, jeg let kan blive enig med det ærede Ting, om, at det ikke gaar an at regne Arvefæsteafgiften ind under Laanværdien. Jeg vil tillade mig at opstille et lille Regnestykke. Tager man et Husmandsbrug til 4,000 Kr., skal efter Udvalgets Forslag Staten give et Laan paa 3,600 Kr. og Arbejderen selv tilskyde 400 Kr. Men naar der nu paa denne Lod hviler en kapitaliseret Arvefæsteafgift paa 500 Kr., og Staten skal give $\frac{9}{10}$ af hele Laanværdien, 4000 Kr., kommer Staten til at laane 3,600 Kr., hvilket vil sige, at Statens Laan og Arvefæsteafgiften tilsammen vil udgøre 4,100 Kr. i et Hus til 4,000 Kroners Værdi. Dette turde være en Ordning, man ikke tør gaa ind paa. Men selv om man drager Arvefæsteafgiften fra Laanværdien, saa at vi altsaa med det givne Eksempel har et Hus med Laanværdi af 3,500 Kr., nemlig 4,000 Kr. - Arvefæsteafgift 500 Kr., vil jeg dog gøre det ærede Ting opmærksomt paa, at Statens Sikkerhed derved forringes noget. Regnestykket bliver nemlig da saaledes, at af de 4,000 Kr. er 500 Arvefæsteafgift, tilbage er 3,500 Kr., som udgøre Ejendommens Laanværdi, af disse 3,500 Kr. skal Staten give $\frac{9}{10}$ nemlig 3,150 Kr. og Arbejderen tilskyde 350 Kr. Det vil sige, at Statens Laan kommer til at gaa ud til 3,650 i Stedet for 3,600 Kr., og ærede Medlemmer ville bemærke, at jo højere Arvefæsteafgiften bliver, jo længere rykker Staten ned med sin Sikkerhed. Jeg har tilladt mig at gøre opmærksom paa dette Punkt, fordi det er noget, der absolut trænger til nærmere Overvejelse.

Naar jeg nu vender mig til de andre Ændringsforslag, de, som ikke ere ny, og som, hvad der ogsaa blev fremhævet af den ærede Ordfører, saa tit ere forhandlede her i Tinget, finder jeg, ligesom den ærede Ordfører, ikke Anledning til at komme alt for nøje ind paa Detailler. Disse Ændringsforslag falde i to Grupper, jeg vil kalde dem de væsentlige og de mindre væsentlige. Naar det ærede Udvalg har ment det rigtigt paa alle Punkter at føre Forslaget tilbage til den Form, det havde i Fjor, da det forlod dette Ting, ser jeg deri et Ønske fra det ærede Udvalgs Side om, at de videre Forhandlinger skulle føres andetsteds. Jeg skal da erklære mig